

P.Z. br. 376 / 1

HRVATSKI SABOR

KLUB ZASTUPNIKA Hrvatske narodne stranke – liberalni demokrati
Zagreb, 27. studeni 2018.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: AMANDMANI NA KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O UDOMITELJSTVU, P.Z. br. 376

Temeljem čl. 196. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), na Konačni prijedlog zakona o udomiteljstvu, P.Z. br. 376, podnosimo sljedeće amandmane

AMANDMAN I.

U članku 9. točki 3. iza riječi „*izvanbračni drug*,” dodaju se riječi „*životni ili neformalni životni partner*,”.

Obrazloženje

Prilikom definiranja značenja pojedinih pojmova u članku 9. točki 3. ovog Konačnog prijedloga, pod pojmom „*Udomiteljska obitelj*” izostavljeni su životni i neformalni životni partneri, iz čega proizlazi da se istima ograničava pristup postupku udomiteljstva na temelju spolne orijentacije.

Zajednica životnih partnera i neformalnih životnih partnera je u Republici Hrvatskoj definirana u Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (Narodne novine, broj 92/14), samim time legalizirana te u članku 37. stavku 4. citiranog zakona životni partneri imaju jednaka postupovna prava i status u sudskim i upravnim postupcima kao i bračni drugovi, dok su u ovom Konačnom prijedlogu zakona potpuno isključeni.

Zakon o socijalnoj skrbi propisuje udomiteljstvo kao oblik pružanja socijalnih usluga kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava smještaj u udomiteljsku obitelj, znači ne bilo kakvu obitelj već udomiteljsku, no Zakon o socijalnoj skrbi ujedno i ne definira udomiteljsku obitelj, već se ona definira u Zakonu o udomiteljstvu, pa je potpuno nesuvislo obrazloženje predlagatelja prema kojem izostavlja životne partnere u ovom Konačnom prijedlogu zakona pozivajući se na Zakon o socijalnoj skrbi.

Obiteljsku zajednicu, odnosno obitelj ne čine samo bračni i izvanbračni drugovi, nego sukladno Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola čine ju i životni i neformalni životni partneri.

Zakon o ravnopravnosti spolova (Narodne novine, broj 82/08,69/17) u članku 6. stavku 3. jasno propisuje zabranu diskriminacije na temelju spolne orijentacije.

Također, Zakon o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine, broj 85/08,112/12), u članku 8. propisuje da svatko ima pravo na pristup uslugama koje pružaju državna tijela, tijela jedinica lokalne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima te pravne i fizičke osobe, a što ovdje nije slučaj, budući da životni partneri i neformalni životni partneri prema Konačnom prijedlogu nemaju pravo na pristup sustavu i obradi za potencijalne udomitelje.

Isto tako iz ovog Konačnog prijedloga Zakona o udomiteljstvu proizlazi da životni partneri i neformalni životni partneri nemaju jednaka prava i slobode i nisu jednaki pred zakonom, a kako to stoji u članku 14. Ustava Republike Hrvatske.

Europski sud za ljudska prava u presudi Schalk i Kopf protiv Austrije priznao je da istospolni parovi potpadaju pod pojam „obiteljskog života“, što znači da ne smiju biti diskriminirani u svom pravu na poštivanje osobnog i obiteljskog života (članak 8. Konvencije o ljudskim pravima).

Nadalje, samca koji prema ovom prijedlogu može biti udomitelj, nitko ne pita za spolnu orijentaciju te nije diskriminiran kao što su to u ovom slučaju životni i neformalni životni partneri.

Prema podacima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u 2016. u domovima za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi smješteno je 864 djece.

Konvencija o pravima djeteta priznaje jednako pravo na život u obitelji i zajednici svoj djeci, pa isključivanjem jedne obiteljske zajednice iz Zakona smanjuje se broj potencijalnih udomitelja, a samim time i mogućnost djeci da prema Konvenciji ostvaruju pravo na život u obitelji.

Zaključno je važno naglasiti da se prilikom donošenja odluke o udomljenju prvenstveno uzima u obzir najbolji interes djeteta.

AMANDMAN II.

U članku 15. točka 2. briše se.

Dosadašnje točke 3. do 5. postaju točke 2. do 4.

U točki 3. koja postaje nova točka 2. iza riječi „istovremeno“ dodaje se zarez i riječi „ iznimno kod udomitelja samca dvoje djece ili dvoje odraslih korisnika istovremeno i“

Obrazloženje

Jedan od uvjeta da se standardno udomiteljstvo obavlja kao zanimanje jest da osoba nije u radnom odnosu, ne obavlja samostalnu registriranu djelatnost obrta ili slobodnog zanimanja u skladu s odredbama posebnih propisa ili drugu samostalnu djelatnost (članak 15. točka 1.) ,

što znači da nema prihod, dok se već u točki 2. propisuje da je uvjet da je najmanje 6 mjeseci pružao uslugu kao tradicionalni udomitelj, a za kojeg se pak u članku 14. stavku 2. traži da mora ostvarivati vlastita sredstva za uzdržavanje, dakle imati prihod, osim ako udomiteljstvo obavlja kao srodnik ili kao zanimanje.

Kako god ovdje jedan uvjet isključuje drugi bilo kroz članak 14. stavak 2. ili kroz članak 15. točku 2., jer to onda znači da udomitelj koji se hoće time baviti kao zanimanjem **nema, tj. ne mora ostvarivati** 6 mjeseci kao tradicionalni udomitelj vlastita sredstava za uzdržavanje kao drugi tradicionalni udomitelji, pa tek nakon 6 mjeseci nastavlja se time baviti kao zanimanjem.

Ujedno postavlja se i pitanje da li ti uvjeti znače da je jednom bio tradicionalni udomitelj najmanje 6 mjeseci, pa je ostvarivao vlastita sredstva za održavanje, prihod kako se to propisuje u članku 14. stavku 2., a nakon toga je prekinuo tradicionalno udomiteljstvo i javlja se za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja kada više ne ostvaruje vlastita sredstva za održavanje, tj. nema prihod jer nije u radnom odnosu.

Ovakvo propisivanje odredbe u Konačnom prijedlogu ovog Zakona dovodi do pravne nesigurnosti i pitanja kada se točno tradicionalni udomitelj može time baviti kao zanimanjem.

Nadalje, u točki 3. članka 15. uvjet je da se standardnim udomiteljstvom kao zanimanjem može baviti ako udomitelj pruža uslugu smještaja za troje djece ili četvero odraslih korisnika istovremeno. Iz toga proizlazi da samac nema uvjet za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja, budući se u članku 23. stavku 5. koji baš propisuje smještaj djece kod udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo navodi da kod udomitelja samca mora biti dvoje djece.

Ako ta iznimka u članku 23. stavku 5. znači da se i udomitelj samac s dvoje djece može baviti standardnim udomiteljstvom kao zanimanjem, onda to treba kao iznimku jasno staviti i u članak 15. točku 3., tj. novu točku 2.

Isto se odnosi i na odrasle korisnike iz članka 24. stavka 3.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA
Hrvatske narodne stranke – liberalni demokrati

Milorad Batinić

